

SAOPĆENJE

FIRST RELEASE

Molimo korisnike da prilikom upotrebe podataka obavezno navedu izvor
Users are kindly requested to mention the data source

GODINA/ YEAR IX

SARAJEVO, 20.11.2019.

BROJ/ NUMBER 1

POSLOVNE STATISTIKE

BUSINESS STATISTICS

Strukturne poslovne statistike – preliminarni rezultati za 2018. godinu

Structural Business Statistics – preliminary results, 2018

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine objavljuje saopćenje o godišnjim strukturno poslovnim statistikama (SPS) za Bosnu i Hercegovinu.

Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina published first release of the annual Structural Business Statistics (SBS) for Bosnia and Herzegovina.

Saopćenje sadrži osnovne strukturne varijable i indikatore koji su proizvedeni na osnovu podataka redovnog „Godišnjeg strukturno poslovnog statističkog istraživanja za preduzeća“ sa 20 i više zaposlenih, podataka iz administrativnih i drugih izvora entiteta i distrikta za ostala preduzeća, te procjene podataka za preduzetnike.

First release contains main structural variables and indicators resulting from the regular "Annual Structural Business survey for enterprises-SBS," with 20 and more persons employed, data from administrative and other sources of entities and district for other enterprises and estimation for entrepreneurs.

SPS rezultatima za 2018. godinu obuhvaćeno je 75.412 preduzeća i preduzetnika (27.371 preduzeća i 48.041 preduzetnika) sa ukupnim brojem zaposlenih 573.068.

SBS results covered 75 412 enterprises and entrepreneurs (27 371 enterprises and 48 041 entrepreneurs) with a total of 573 068 persons employed in 2018.

Od ukupnog broja preduzeća i preduzetnika obuhvaćenih ovim rezultatima najveći broj preduzeća i preduzetnika je iz područja Usluge i iznosi 34.938 (46,3%), zatim iz područja Trgovina 25.056 (33,2%), iz Industrijskih djelatnosti 11.369 (15,1%) i Građevinarstva 4.049 (5,4%).

Of the total number of enterprises and entrepreneurs covered by this results, the largest number of enterprises and entrepreneurs was in Services 34 938 (46.3%), then in Trade 25 056 (33.2%), Industrial activities 11 369 (15.1%) and Construction 4 049 (5.4%).

Struktura zaposlenih pokazuje da je najveći dio zaposlenih angažovan u Industrijskim djelatnostima (područja B, C, D i E) i iznosi 38,2%, zatim u Uslugama 29,2%, te u Trgovini 26,0% i Građevinarstvu 6,6%. Slična struktura je i kada se posmatra učešće djelatnosti u stvaranju dodane vrijednosti po faktorskim troškovima, gdje su Industrijske djelatnosti sudjelovale sa 39,0%, Usluge sa 27,5%, Trgovina sa 27,1% i Građevinarstvo sa 6,4%.

Employment structure shows that the largest part of persons employed were engaged in the Industrial activities (Sections B, C, D and E) and was 38.2%, then 29.2% in Services, Trade, 26.0% and Construction 6.6%. Similar structure is when we observe share of activities in creating of value added by factor costs, where the Industrial activities had a share of 39.0%, Services 27.5%, Trade 27.1% and Construction 6.4%.

Posmatrano po veličini preduzeća i preduzetnika, kod Industrijskih djelatnosti, najveće učešće (50% i više) u svim varijablama imaju srednja i velika preduzeća dok u Trgovini, Građevinarstvu i Uslugama najveće učešće imaju mala preduzeća.

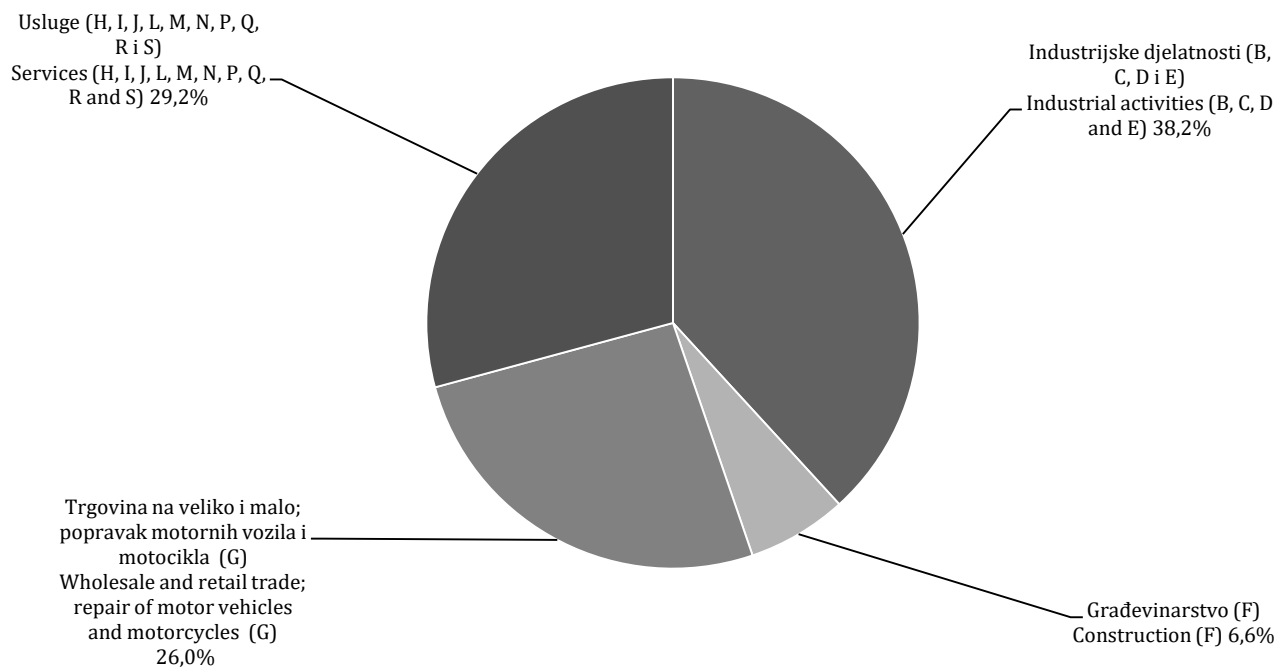
Observed by size of enterprise and entrepreneurs, in Industrial activities, the largest share of all variables (50% and more) have medium and large enterprises, while in the Trade, Construction and Services, the largest share have small enterprises.

Konačni rezultati biti će objavljeni u tematskom biltenu u narednom periodu.

Final results will be published in a thematic bulletin in the next period.

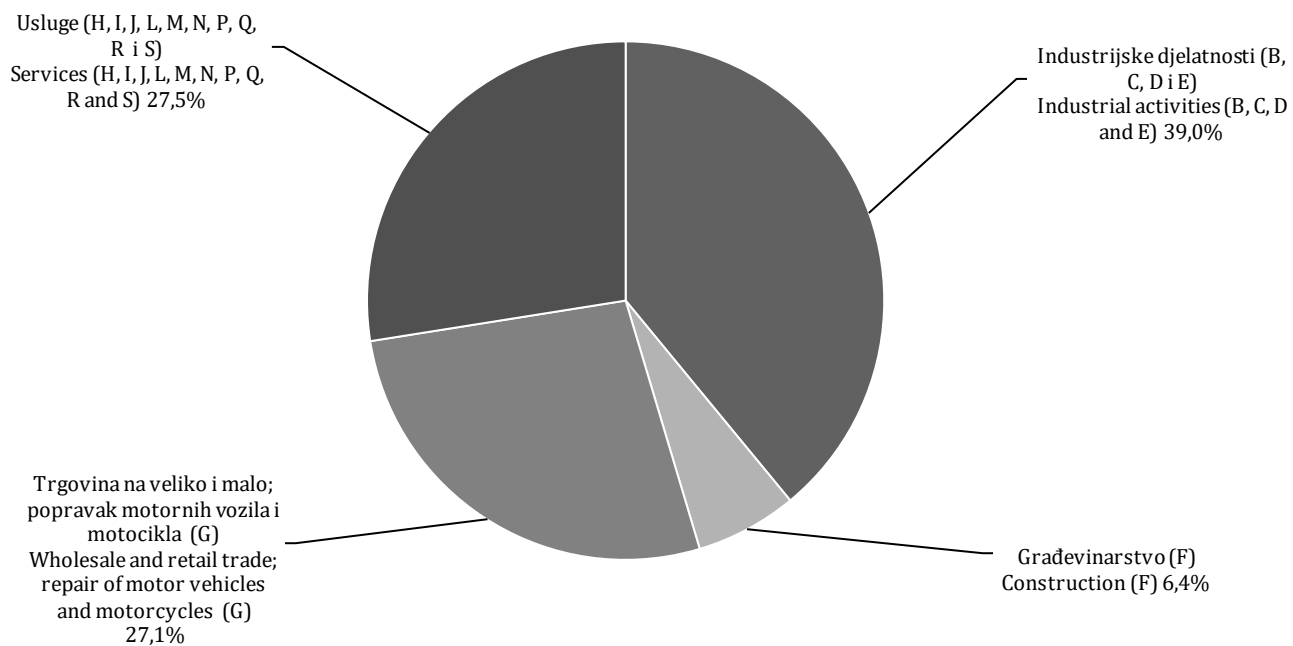
Grafikon 1. Učešće broja zaposlenih u ukupno obuhvaćenim djelatnostima

Graph 1. Share of number of persons employed in total of covered activities

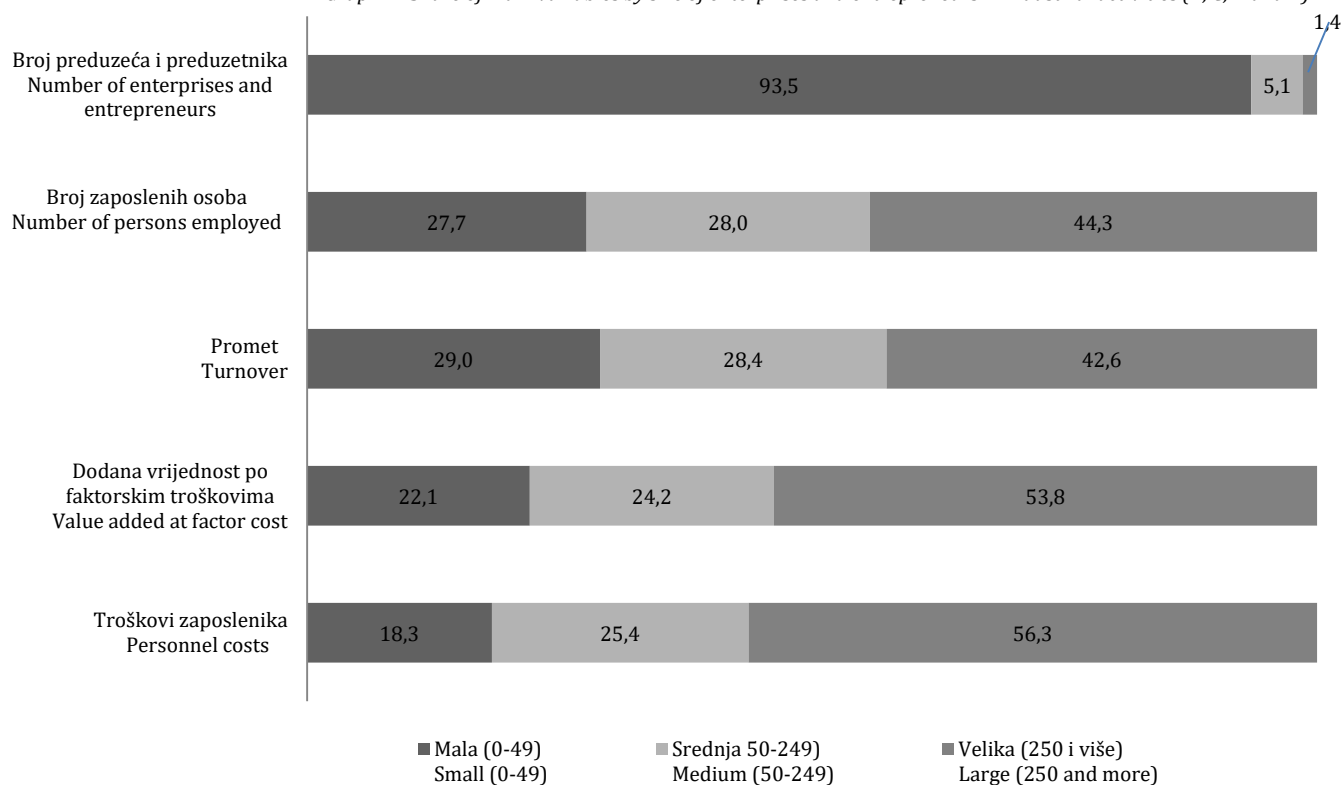
Grafikon 2. Učešće dodane vrijednosti po faktorskim troškovima u ukupno obuhvaćenim djelatnostima

Graph 2. Share of value added at factor cost in total of covered activities

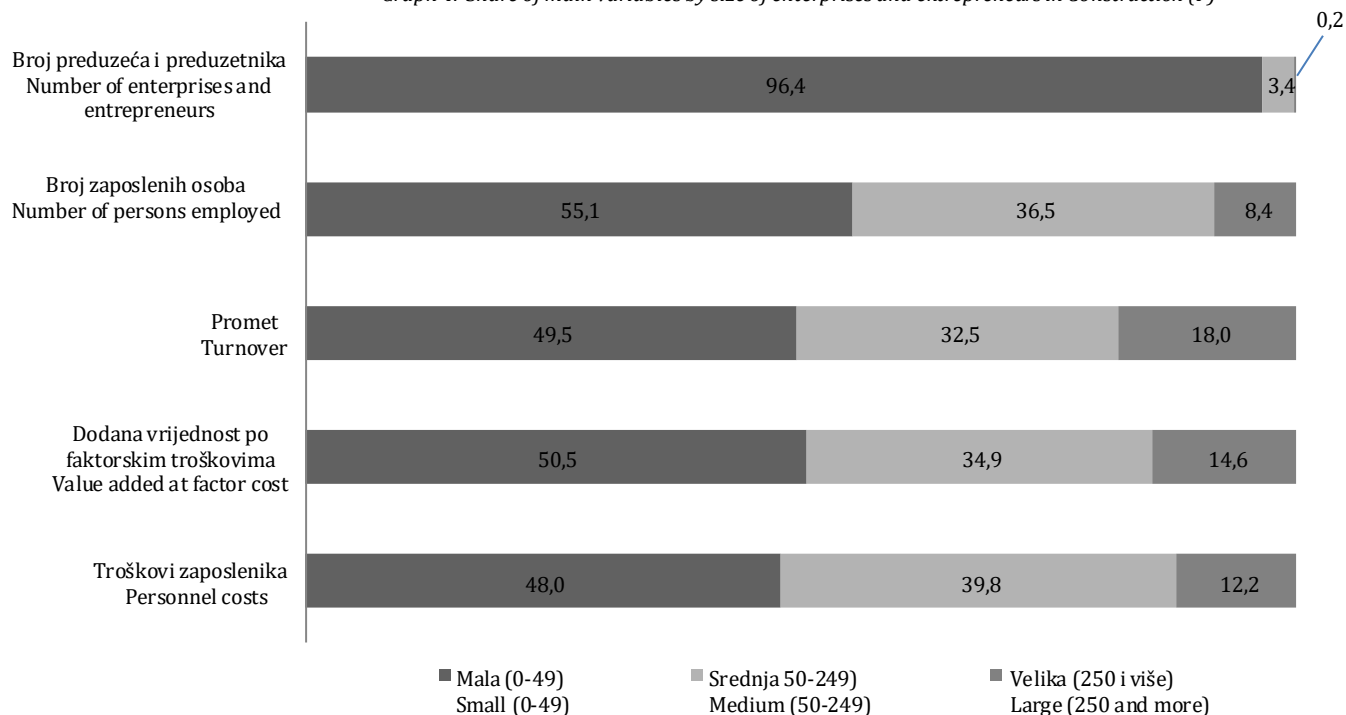
Grafikon 3. Učešće osnovnih varijabli prema veličini preduzeća i preduzetnika u Industrijskim djelatnostima (B, C, D i E)

Graph 3. Share of main variables by size of enterprises and entrepreneurs in Industrial activities (B, C, D and E)

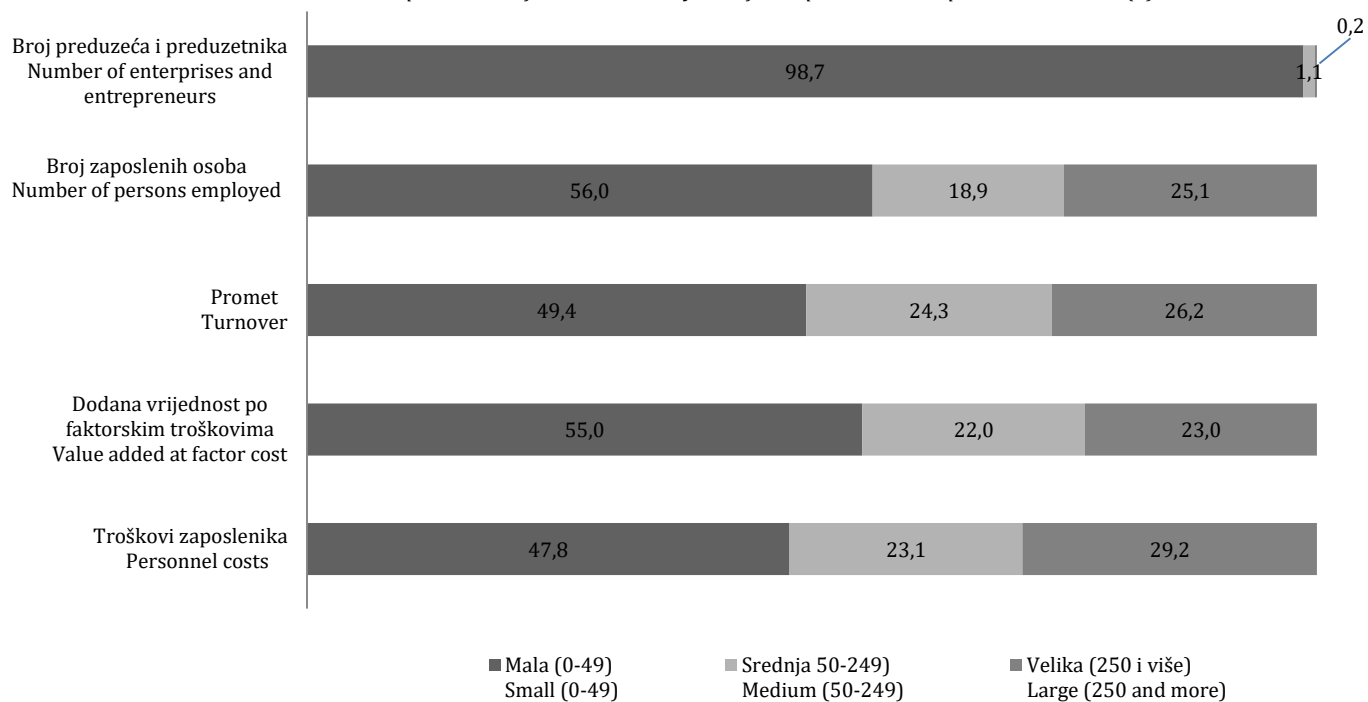

Grafikon 4. Učešće osnovnih varijabli prema veličini preduzeća i preduzetnika u Građevinarstvu (F)

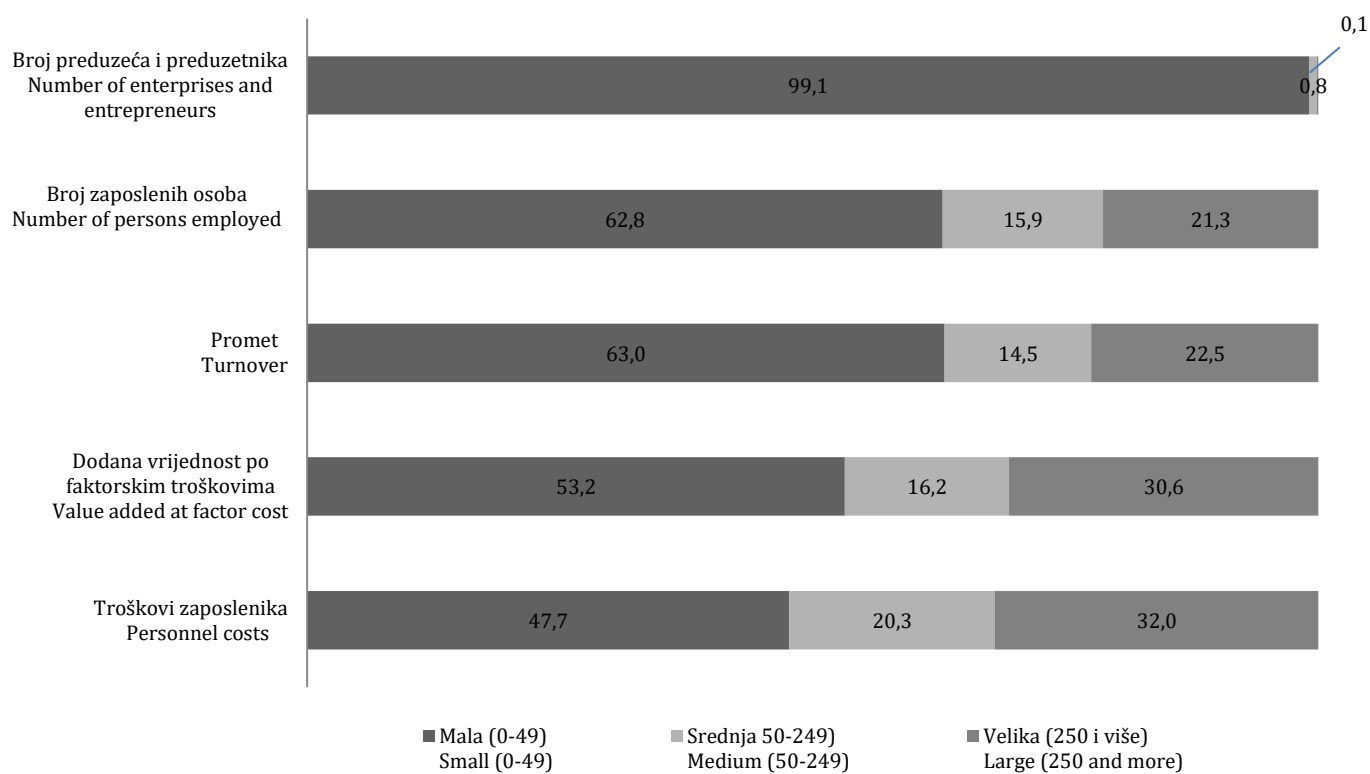
Graph 4. Share of main variables by size of enterprises and entrepreneurs in Construction (F)

Grafikon 5. Učešće osnovnih varijabli prema veličini preduzeća i preduzetnika u Trgovini (G)
Graph 5. Share of main variables by size of enterprises and entrepreneurs e in Trade (G)

Grafikon 6. Učešće osnovnih varijabli prema veličini preduzeća i preduzetnika u Uslugama (Područja H, I, J, L, M, N, P, Q, R i S)
Graph 6. Share of main variables by size of enterprises and entrepreneurs in Services (Section H, I, J, L, M, N, P, Q, R and S)

Tabela 1. Osnovne strukturalno poslovne varijable prema području KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) i prema veličini preduzeća i preduzetnika, 2018.
Table 1. Basic structural business variables, according to Section KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) and size of enterprises and entrepreneurs, 2018

KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Područja djelatnosti	Broj preduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj preduzetnika <i>Number of entrepreneurs</i>	Broj zaposlenih osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet <i>Turnover</i>	Dodana vrijednost po faktorskim troškovima	Troškovi zaposlenika <i>Personnel costs</i>	KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Sections of activity
					Value added at factor cost		
					hiljade KM, thousand KM		
UKUPNO OBUHVAĆENE DJELATNOSTI	27.371	48.041	573.068	72.427.184	17.241.576	8.299.747	TOTAL OF COVERED ACTIVITIES
Mala (0-49)	25.846	48.019	270.002	32.397.449	7.130.960	2.893.070	Small (0-49)
Srednja (50-249)	1.265	19	129.898	17.861.583	3.807.834	2.014.719	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	260	3	173.168	22.168.153	6.302.782	3.391.958	Large (250 and more)
UKUPNO INDUSTRIJSKE DJELATNOSTI (B, C, D i E)	5.349	6.020	219.011	23.562.484	6.726.784	3.634.038	TOTAL OF INDUSTRIAL ACTIVITIES (B, C, D and E)
Mala (0-49)	4.621	6.007	60.627	6.833.406	1.483.815	664.996	Small (0-49)
Srednja (50-249)	567	12	61.413	6.682.133	1.624.963	922.975	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	161	1	96.971	10.046.945	3.618.006	2.046.067	Large (250 and more)
B VAĐENJE RUDA I KAMENA	181	1	19.008	1.054.857	667.970	454.195	B MINING AND QUARRYING
Mala (0-49)	153	1	1.508	136.954	41.964	21.535	Small (0-49)
Srednja (50-249)	14	-	1.743	129.225	67.226	35.311	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	14	-	15.757	788.679	558.780	397.349	Large (250 and more)
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	4.634	5.966	167.843	17.920.366	4.359.723	2.310.238	C MANUFACTURING
Mala (0-49)	4.031	5.953	53.995	5.332.774	1.276.012	555.757	Small (0-49)
Srednja (50-249)	477	12	52.117	6.059.784	1.345.576	733.199	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	126	1	61.731	6.527.808	1.738.135	1.021.282	Large (250 and more)
D PROIZVODNJA I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	178	8	18.377	3.785.150	1.342.826	604.477	D ELECTRICITY, GAS, STEAM AND AIR CONDITIONING SUPPLY
Mala (0-49)	152	8	741	970.105	49.692	14.848	Small (0-49)
Srednja (50-249)	9	-	954	181.929	47.080	26.862	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	17	-	16.682	2.633.116	1.246.055	562.767	Large (250 and more)
E SNABDIJEVANJE VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, UPRAVLJANJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	356	45	13.783	802.111	356.264	265.128	E WATER SUPPLY; SEWERAGE, WASTE MANAGEMENT AND REMEDIATION ACTIVITIES
Mala (0-49)	285	45	4.383	393.573	116.147	72.856	Small (0-49)
Srednja (50-249)	67	-	6.599	311.195	165.081	127.603	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	4	-	2.801	97.342	75.036	64.669	Large (250 and more)

Tabela 1. Osnovne strukturno poslovne varijable prema području KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) i prema veličini preduzeća i preduzetnika, 2018.
Table 1. Basic structural business variables, according to Section KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) and size of enterprises and entrepreneurs, 2018

nastavak/continued

KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Područja djelatnosti	Broj preduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj preduzetnika <i>Number of entrepreneurs</i>	Broj zaposlenih osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet <i>Turnover</i>	Dodana vrijednost po faktorskim troškovima <i>Value added at factor cost</i>	Troškovi zaposlenika <i>Personnel costs</i>	KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Sections of activity
F GRAĐEVINARSTVO	2.029	2.020	37.547	3.757.747	1.095.975	474.292	F CONSTRUCTION
Mala (0-49)	1.885	2.020	20.697	1.860.763	553.610	227.560	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	136	-	13.693	1.221.972	382.638	188.788	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	8	-	3.157	675.012	159.727	57.943	<i>Large (250 and more)</i>
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	9.671	15.385	149.040	34.794.901	4.676.641	1.868.188	G WHOLESALE AND RETAIL TRADE; REPAIR OF MOTOR VEHICLES AND MOTORCYCLES
Mala (0-49)	9.339	15.380	83.449	17.203.623	2.571.784	892.690	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	283	3	28.220	8.461.183	1.030.844	430.671	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	49	2	37.371	9.130.095	1.074.013	544.827	<i>Large (250 and more)</i>
H PRIJEVOZI I SKLADIŠTENJE	2.005	4.693	38.770	2.824.933	1.054.671	578.621	H TRANSPORTATION AND STORAGE
Mala (0-49)	1.931	4.693	18.417	1.980.208	485.888	180.382	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	64	-	5.817	393.597	135.842	84.305	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	10	-	14.536	451.129	432.941	313.934	<i>Large (250 and more)</i>
I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE (HOTELIJERSTVO I UGOSTITELJSTVO)	893	9.685	35.995	1.411.177	501.982	267.502	I ACCOMMODATION AND FOOD SERVICE ACTIVITIES
Mala (0-49)	852	9.684	32.196	1.223.742	413.495	218.467	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	D	D	D	D	D	D	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	A	A	A	A	A	A	<i>Large (250 and more)</i>
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	1.120	348	21.518	2.306.513	1.266.560	568.949	J INFORMATION AND COMMUNICATION
Mala (0-49)	1.061	348	6.882	600.299	287.795	139.554	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	50	-	4.968	360.368	204.702	129.590	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	9	-	9.668	1.345.846	774.063	299.805	<i>Large (250 and more)</i>
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA	736	79	3.630	287.423	145.204	57.423	L REAL ESTATE ACTIVITIES
Mala (0-49)	726	79	2.758	250.766	125.361	42.753	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	10	-	872	36.657	19.842	14.670	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	-	-	-	-	-	-	<i>Large (250 and more)</i>

Tabela 1. Osnovne strukturalno poslovne varijable prema području KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) i prema veličini preduzeća i preduzetnika, 2018.
Table 1. Basic structural business variables, according to Section KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) and size of enterprises and entrepreneurs, 2018

nastavak/continued

KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Područja djelatnosti	Broj preduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj preduzetnika <i>Number of entrepreneurs</i>	Broj zaposlenih osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet <i>Turnover</i>	Dodana vrijednost po faktorskim troškovima <i>Value added at factor cost</i>	Troškovi zaposlenika <i>Personnel costs</i>	KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Sections of activity
M STRUČNE, NAUČNE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	2.958	2.902	22.362	1.595.904	735.620	346.522	M <i>PROFESSIONAL, SCIENTIFIC AND TECHNICAL ACTIVITIES</i>
Mala (0-49)	2.922	2.901	18.699	1.313.223	630.088	274.498	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	D	D	D	D	D	D	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	A	A	A	A	A	A	<i>Large (250 and more)</i>
N ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	917	452	13.940	493.877	263.320	165.186	N <i>ADMINISTRATIVE AND SUPPORT SERVICE ACTIVITIES</i>
Mala (0-49)	876	452	5.866	314.097	142.441	73.078	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	31	-	3.051	68.933	52.026	38.930	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	10	-	5.023	110.848	68.852	53.178	<i>Large (250 and more)</i>
P OBRAZOVANJE	448	507	5.231	179.627	115.539	69.894	P <i>EDUCATION</i>
Mala (0-49)	436	507	4.209	135.765	81.877	48.589	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	12	-	1.022	43.862	33.662	21.305	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	-	-	-	-	-	-	<i>Large (250 and more)</i>
Q DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE POMOĆI	706	652	6.939	317.821	184.487	117.133	Q <i>HUMAN HEALTH AND SOCIAL WORK ACTIVITIES</i>
Mala (0-49)	697	652	5.758	245.194	144.882	71.632	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	D	D	D	D	D	D	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	A	A	A	A	A	A	<i>Large (250 and more)</i>
R UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	200	219	9.552	566.937	323.235	99.205	R <i>ARTS, ENTERTAINMENT AND RECREATION</i>
Mala (0-49)	167	219	1.585	129.491	75.968	18.530	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	24	-	2.787	197.777	105.502	31.558	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	9	-	5.180	239.670	141.765	49.118	<i>Large (250 and more)</i>
S OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	339	5.079	9.533	327.841	151.559	52.796	S <i>OTHER SERVICE ACTIVITIES</i>
Mala (0-49)	333	5.077	8.859	306.873	133.955	40.341	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	6	2	674	20.968	17.604	12.455	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	-	-	-	-	-	-	<i>Large (250 and more)</i>

A-primarna povjerljivost. Podatak je povjerljiv ukoliko sadrži manje od tri statističke jedinice.
A-primary confidentiality. Data is confidential if it includes less than three statistical units.

D-sekundarna povjerljivost. Podatak se prikriva kako bi se onemogućilo otkrivanje primarno povjerljivih podataka.
D-secondary confidentiality. Data is protected in order to prevent disclosure of primary confidential data.

-Nema pojave
- No occurrence

Tabela 2. Osnovni strukturno poslovni indikatori prema području KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) i prema veličini preduzeća i preduzetnika, 2018.
Table 2. Basic structural business indicators, according to Section KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) and size of enterprises and entrepreneurs, 2018

KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Područja djelatnosti	Promet po zaposlenoj osobi (KM) <i>Turnover per person employed (KM)</i>	Dodana vrijednost po zaposlenoj osobi (KM) <i>Value added per person employed (KM)</i>	Učešće dodane vrijednosti u vrijednosti proizvodnje (%) <i>Percent of value added on production value (%)</i>	Prosječni troškovi rada po zaposleniku (KM) <i>Average labour cost per employee (KM)</i>	Bruto operativna stopa (%) <i>Gross operating rate (%)</i>	<i>KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Sections of activity</i>
UKUPNO OBUHVAĆENE DJELATNOSTI	126.385	30.086	41,0	15.810	12,3	TOTAL OF COVERED ACTIVITIES
Mala (0-49)	119.990	26.411	41,1	13.035	13,1	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	137.505	29.314	35,4	15.514	10,0	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	128.015	36.397	45,3	19.589	13,1	<i>Large (250 and more)</i>
UKUPNO INDUSTRIJSKE DJELATNOSTI (B, C, D i E)	107.586	30.714	32,3	17.064	13,1	TOTAL OF INDUSTRIAL ACTIVITIES (B, C, D and E)
Mala (0-49)	112.712	24.474	28,2	12.178	12,0	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	108.806	26.460	25,9	15.033	10,5	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	103.608	37.310	38,9	21.100	15,6	<i>Large (250 and more)</i>
B VAĐENJE RUDA I KAMENA	55.495	35.142	63,3	23.897	20,3	B MINING AND QUARRYING
Mala (0-49)	90.818	27.828	33,1	14.299	14,9	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	74.139	38.569	53,5	20.259	24,7	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	50.053	35.462	69,6	25.217	20,5	<i>Large (250 and more)</i>
C PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	106.769	25.975	26,4	14.273	11,4	C MANUFACTURING
Mala (0-49)	98.764	23.632	27,0	11.571	13,5	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	116.273	25.818	23,9	14.073	10,1	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	105.746	28.157	28,1	16.545	11,0	<i>Large (250 and more)</i>
D PROIZVODNJA I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	205.972	73.071	53,3	32.907	19,5	D ELECTRICITY, GAS, STEAM AND AIR CONDITIONING SUPPLY
Mala (0-49)	1.309.183	67.061	38,9	20.257	3,6	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	190.701	49.350	25,0	28.157	11,1	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	157.842	74.695	56,5	33.735	25,9	<i>Large (250 and more)</i>
E SNABDIJEVANJE VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, UPRAVLJANJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	58.196	25.848	49,6	19.299	11,4	E WATER SUPPLY; SEWERAGE, WASTE MANAGEMENT AND REMEDIATION ACTIVITIES
Mala (0-49)	89.795	26.500	40,3	16.795	11,0	<i>Small (0-49)</i>
Srednja (50-249)	47.158	25.016	51,0	19.337	12,0	<i>Medium (50-249)</i>
Velika (250 i više)	34.753	26.789	69,9	23.088	10,7	<i>Large (250 and more)</i>

Tabela 2. Osnovni strukturalno poslovni indikatori prema području KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) i prema veličini preduzeća i preduzetnika, 2018.

Table 2. Basic structural business indicators, according to Section KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) and size of enterprises and entrepreneurs, 2018

nastavak/continued

KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Područja djelatnosti	Promet po zaposlenoj osobi (KM) <i>Turnover per person employed (KM)</i>	Dodana vrijednost po zaposlenoj osobi (KM) <i>Value added per person employed (KM)</i>	Učešće dodane vrijednosti u vrijednosti proizvodnje (%) <i>Percent of value added on production value (%)</i>	Prosječni troškovi rada po zaposleniku (KM) <i>Average labour cost per employee (KM)</i>	Bruto operativna stopa (%) <i>Gross operating rate (%)</i>	KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Sections of activity
F GRAĐEVINARSTVO	100.081	29.189	31,1	13.351	16,5	F CONSTRUCTION
Mala (0-49)	89.905	26.748	33,3	12.185	17,5	Small (0-49)
Srednja (50-249)	89.241	27.944	31,4	13.788	15,9	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	213.814	50.595	25,0	18.354	15,1	Large (250 and more)
G TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	233.460	31.378	58,8	13.980	8,1	G WHOLESALE AND RETAIL TRADE; REPAIR OF MOTOR VEHICLES AND MOTORCYCLES
Mala (0-49)	206.157	30.819	57,0	13.117	9,8	Small (0-49)
Srednja (50-249)	299.829	36.529	58,4	15.265	7,1	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	244.310	28.739	63,7	14.581	5,8	Large (250 and more)
H PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	72.864	27.203	39,2	16.980	16,9	H TRANSPORTATION AND STORAGE
Mala (0-49)	107.521	26.383	28,0	13.144	15,4	Small (0-49)
Srednja (50-249)	67.663	23.353	35,2	14.493	13,1	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	31.035	29.784	76,0	21.597	26,4	Large (250 and more)
I DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE (HOTELIJERSTVO I UGOSTITELJSTVO)	39.205	13.946	41,5	10.168	16,6	I ACCOMMODATION AND FOOD SERVICE ACTIVITIES
Mala (0-49)	38.009	12.843	39,9	9.705	15,9	Small (0-49)
Srednja (50-249)	49.965	21.764	47,3	12.362	18,8	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	45.577	32.453	74,3	16.200	35,7	Large (250 and more)
J INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	107.190	58.860	57,2	26.878	30,2	J INFORMATION AND COMMUNICATION
Mala (0-49)	87.227	41.818	52,0	21.358	24,7	Small (0-49)
Srednja (50-249)	72.538	41.204	56,8	26.095	20,8	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	139.206	80.064	59,5	31.010	35,2	Large (250 and more)
L POSLOVANJE NEKRETNINAMA	79.180	40.001	51,5	16.171	30,5	L REAL ESTATE ACTIVITIES
Mala (0-49)	90.923	45.454	50,3	15.959	32,9	Small (0-49)
Srednja (50-249)	42.038	22.755	60,9	16.823	14,1	Medium (50-249)
Velika (250 i više)	-	-	-	-	-	Large (250 and more)

Tabela 2. Osnovni strukturalno poslovni indikatori prema području KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) i prema veličini preduzeća i preduzetnika, 2018.

Table 2. Basic structural business indicators, according to Section KD BiH 2010 (NACE Rev. 2) and size of enterprises and entrepreneurs, 2018

nastavak/continued

KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Područja djelatnosti		Promet po zaposlenoj osobi (KM) <i>Turnover per person employed (KM)</i>	Dodana vrijednost po zaposlenoj osobi (KM) <i>Value added per person employed (KM)</i>	Učešće dodane vrijednosti u vrijednosti proizvodnje (%) <i>Percent of value added on production value (%)</i>	Prosječni troškovi rada po zaposleniku (KM) <i>Average labour cost per employee (KM)</i>	Bruto operativna stopa (%) <i>Gross operating rate (%)</i>	KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2) Sections of activity
M	STRUČNE, NAUČNE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	71.367	32.896	51,8	17.808	24,4	M PROFESSIONAL, SCIENTIFIC AND TECHNICAL ACTIVITIES
	Mala (0-49)	70.230	33.696	51,1	17.377	27,1	Small (0-49)
	Srednja (50-249)	47.132	30.089	61,5	17.901	25,9	Medium (50-249)
	Velika (250 i više)	364.243	16.590	22,7	36.543	-5,5	Large (250 and more)
N	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	35.429	18.889	50,6	12.247	19,9	N ADMINISTRATIVE AND SUPPORT SERVICE ACTIVITIES
	Mala (0-49)	53.545	24.283	42,3	13.498	22,1	Small (0-49)
	Srednja (50-249)	22.593	17.052	73,7	12.760	19,0	Medium (50-249)
	Velika (250 i više)	22.068	13.707	61,0	10.587	14,1	Large (250 and more)
P	OBRAZOVANJE	34.339	22.087	62,7	14.795	25,4	P EDUCATION
	Mala (0-49)	32.256	19.453	58,8	13.125	24,5	Small (0-49)
	Srednja (50-249)	42.918	32.937	74,7	20.846	28,2	Medium (50-249)
	Velika (250 i više)	-	-	-	-	-	Large (250 and more)
Q	DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE POMOĆI	45.802	26.587	57,5	18.631	21,2	Q HUMAN HEALTH AND SOCIAL WORK ACTIVITIES
	Mala (0-49)	42.583	25.162	58,8	14.029	29,9	Small (0-49)
	Srednja (50-249)	68.181	36.549	50,9	49.310	-18,7	Medium (50-249)
	Velika (250 i više)	46.956	26.980	60,2	15.077	25,3	Large (250 and more)
R	UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	59.353	33.839	55,7	10.632	39,5	R ARTS, ENTERTAINMENT AND RECREATION
	Mala (0-49)	81.698	47.929	54,6	13.585	44,4	Small (0-49)
	Srednja (50-249)	70.964	37.855	52,3	11.323	37,4	Medium (50-249)
	Velika (250 i više)	46.268	27.368	59,2	9.482	38,7	Large (250 and more)
S	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	34.390	15.898	55,6	11.854	30,1	S OTHER SERVICE ACTIVITIES
	Mala (0-49)	34.640	15.121	53,7	10.667	30,5	Small (0-49)
	Srednja (50-249)	31.110	26.118	75,7	18.534	24,6	Medium (50-249)
	Velika (250 i više)	-	-	-	-	-	Large (250 and more)

-Nema pojave

- No occurrence

Tabela 3. Učešće strukturalno poslovnih varijabli entiteta i BD u BiH, po područjima, 2018.
Table 3. Share of structural business variables of entities and BD in BiH, according to Sections, 2018

	Broj preduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj preduzetnika <i>Number of entrepreneurs</i>	Broj zaposlenih osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet <i>Turnover</i>	Dodana vrijednost po faktorskim troškovima <i>Value added at factor cost</i>	
UKUPNO OBUHVAĆENE DJELATNOSTI <i>TOTAL OF COVERED ACTIVITIES</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	67,2	59,2	65,3	67,4	67,0	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	29,2	37,1	32,6	29,6	31,3	Republika Srpska
Brčko distrikt	3,6	3,7	2,1	3,0	1,7	Brcko District
Područje B: VAĐENJE RUDA I KAMENA <i>Section B: MINING AND QUARRYING</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	56,9	0,0	72,9	60,0	61,9	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	42,0	100,0	27,1	39,9	38,1	Republika Srpska
Brčko distrikt	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	Brcko District
Područje C: PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA <i>Section C: MANUFACTURING</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	64,3	64,2	64,5	66,5	69,3	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	32,6	32,5	33,6	30,9	29,2	Republika Srpska
Brčko distrikt	3,0	3,4	1,9	2,6	1,5	Brcko District
Područje D: PROIZVODNJA I SNABDIJEVANJE ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA <i>Section D: ELECTRICITY, GAS, STEAM AND AIR CONDITIONING SUPPLY</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	57,3	75,0	47,3	66,7	57,8	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	41,6	12,5	50,2	32,2	41,3	Republika Srpska
Brčko distrikt	1,1	12,5	2,5	1,1	0,9	Brcko District
Područje E: SNABDIJEVANJE VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, UPRAVLJANJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA <i>Section E: WATER SUPPLY; SEWERAGE, WASTE MANAGEMENT AND REMEDIATION ACTIVITIES</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	58,1	51,1	63,7	73,7	68,7	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	39,0	46,7	36,1	25,4	31,0	Republika Srpska
Brčko distrikt	2,8	2,2	0,2	0,9	0,2	Brcko District
Područje F: GRAĐEVINARSTVO <i>Section F: CONSTRUCTION</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	66,3	61,1	64,0	60,0	60,2	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	30,3	35,7	34,1	38,1	38,6	Republika Srpska
Brčko distrikt	3,4	3,1	1,9	1,9	1,3	Brcko District

Tabela 3. Učešće strukturalno poslovnih varijabli entiteta i BD u BiH, po područjima, 2018.
Table 3. Share of structural business variables of entities and BD in BiH, according to Sections, 2018

nastavak/continued

	Broj preduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj preduzetnika <i>Number of entrepreneurs</i>	Broj zaposlenih osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet <i>Turnover</i>	Dodana vrijednost po faktorskim troškovima <i>Value added at factor cost</i>	
--	---	--	---	----------------------------------	--	--

Područje G: TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNH VOZILA I MOTOCIKALA
Section G: WHOLESALE AND RETAIL TRADE; REPAIR OF MOTOR VEHICLES AND MOTORCYCLES

Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	67,7	55,1	67,3	69,3	71,8	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	26,9	39,8	29,4	26,6	25,3	Republika Srpska
Brčko distrikt	5,4	5,2	3,3	4,1	2,9	Brcko District

Područje H: PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE
Section H: TRANSPORTATION AND STORAGE

Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	62,2	63,4	63,4	67,7	63,8	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	33,9	32,7	34,9	28,9	34,0	Republika Srpska
Brčko distrikt	3,8	3,9	1,7	3,5	2,2	Brcko District

Područje I: DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE (HOTELIJERSTVO I UGOSTITELJSTVO)
Section I: ACCOMMODATION AND FOOD SERVICE ACTIVITIES

Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	82,6	60,2	64,0	52,6	59,9	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	16,3	37,7	34,8	46,1	39,0	Republika Srpska
Brčko distrikt	1,0	2,1	1,2	1,3	1,1	Brcko District

Područje J: INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE
Section J: INFORMATION AND COMMUNICATION

Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	71,0	68,4	71,1	67,3	67,5	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	27,2	27,9	28,5	32,4	32,3	Republika Srpska
Brčko distrikt	1,8	3,7	0,3	0,2	0,3	Brcko District

Područje L: POSLOVANJE NEKRETNINAMA
Section L: REAL ESTATE ACTIVITIES

Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	80,3	57,0	83,4	80,3	74,0	Federation of Bosnia and Herzegovina
Republika Srpska	18,5	35,4	15,9	18,7	24,8	Republika Srpska
Brčko distrikt	1,2	7,6	0,7	1,0	1,3	Brcko District

Tabela 3. Učešće strukturalno poslovnih varijabli entiteta i BD u BiH, po područjima, 2018.
Table 3. Share of structural business variables of entities and BD in BiH, according to Sections, 2018

nastavak/continued

	Broj preduzeća <i>Number of enterprises</i>	Broj preduzetnika <i>Number of entrepreneurs</i>	Broj zaposlenih osoba <i>Number of persons employed</i>	Promet <i>Turnover</i>	Dodana vrijednost po faktorskim troškovima <i>Value added at factor cost</i>	
Područje M: STRUČNE, NAUČNE I TEHNIČKE DJELATNOSTI <i>Section M: PROFESSIONAL, SCIENTIFIC AND TECHNICAL ACTIVITIES</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	71,4	56,7	65,5	68,2	65,1	<i>Federation of Bosnia and Herzegovina</i>
Republika Srpska	26,4	40,6	32,5	30,7	33,4	<i>Republika Srpska</i>
Brčko distrikt	2,1	2,8	2,0	1,2	1,5	<i>Brcko District</i>
Područje N: ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI <i>Section N: ADMINISTRATIVE AND SUPPORT SERVICE ACTIVITIES</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	80,8	60,8	75,2	74,9	73,9	<i>Federation of Bosnia and Herzegovina</i>
Republika Srpska	17,9	36,3	23,6	23,3	24,7	<i>Republika Srpska</i>
Brčko distrikt	1,3	2,9	1,2	1,8	1,4	<i>Brcko District</i>
Područje P: OBRAZOVANJE <i>Section P: EDUCATION</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	72,3	54,2	66,4	69,1	66,6	<i>Federation of Bosnia and Herzegovina</i>
Republika Srpska	25,7	43,0	31,4	28,2	30,5	<i>Republika Srpska</i>
Brčko distrikt	2,0	2,8	2,2	2,7	3,0	<i>Brcko District</i>
Područje Q: DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE POMOĆI <i>Section Q: HUMAN HEALTH AND SOCIAL WORK ACTIVITIES</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	25,4	93,1	53,5	52,5	52,7	<i>Federation of Bosnia and Herzegovina</i>
Republika Srpska	72,0	1,7	43,8	44,7	44,4	<i>Republika Srpska</i>
Brčko distrikt	2,7	5,2	2,8	2,8	2,9	<i>Brcko District</i>
Područje R: UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA <i>Section R: ARTS, ENTERTAINMENT AND RECREATION</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	61,0	56,2	68,1	64,6	65,6	<i>Federation of Bosnia and Herzegovina</i>
Republika Srpska	30,0	40,2	29,5	33,9	33,2	<i>Republika Srpska</i>
Brčko distrikt	9,0	3,7	2,4	1,5	1,2	<i>Brcko District</i>
Područje S: OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI <i>Section S: OTHER SERVICE ACTIVITIES</i>						
Bosna i Hercegovina	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Bosnia and Herzegovina
Federacija Bosne i Hercegovine	72,9	56,4	59,6	56,8	60,8	<i>Federation of Bosnia and Herzegovina</i>
Republika Srpska	26,0	40,3	38,3	41,2	37,2	<i>Republika Srpska</i>
Brčko distrikt	1,2	3,3	2,1	2,1	2,0	<i>Brcko District</i>

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Strukturne poslovne statistike predstavljaju opći okvir za prikupljanje podataka svih aktivnih jedinica tržišnih proizvođača (preduzeća i preduzetnika). Na osnovu podataka strukturnih poslovnih statistika vrši se obračun varijabli i indikatora po područjima i oblastima djelatnosti, kao i po klasama zaposlenih, koji su potrebni za analizu strukture djelatnosti poslovnih subjekata, strukture inputa i outputa proizvodnog procesa, konkurentnosti i drugih vrsta analize.

Pravna osnova

Pravna osnova za provođenje strukturnih poslovnih istraživanja su Program statističkih aktivnosti Bosne i Hercegovine, Godišnji plan rada Agencije za statistiku koji se donose na osnovu Zakona o statistici BiH ("Službeni glasnik BiH" br. 26/04 i 42/04), zakona o statistici entitetskih zavoda, njihovih planova i programa. U Evropskoj zajednici strukturne poslovne statistike regulisane su osnovnom EU Uredbom br. 295/08 i Uredbama za implementaciju br. 250/2009, 251/2009 i 275/2010.

Cilj strukturnih poslovnih statistika

Cilj strukturnih poslovnih statistika jest praćenje poslovanja tržišnih proizvođača i osiguravanje podataka u skladu s evropskim standardima. Podaci strukturnih poslovnih statistika koriste se za analizu strukture poslovnih subjekata po djelatnostima (vrijednost proizvodnje, dodana vrijednost, zaposlenost itd.), analizu faktora korištenih u procesu proizvodnje (broj zaposlenih, sredstva zaposlenih, investicije itd.), analizu nacionalnog i regionalnog razvoja. Također, podaci strukturnih poslovnih statistika predstavljaju značajne inpute za obračun agregata u nacionalnim računima i obračun pondera za izračunavanje indeksa u kratkoročnim statistikama.

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci za kompilaciju SPS varijabli i indikatora su prikupljeni statističkim istraživanjem „Godišnje strukturno poslovno statističko istraživanje za preduzeća“ sa 20 i više zaposlenih a za ostala preduzeća preuzeti su podaci iz administrativnih i drugih izvora (Godišnji finansijski izvještaji za Republiku Srpsku i Brčko distrikt i Statistički aneks godišnjeg računovodstvenog izvještaja za Federaciju BiH).

Varijable za preduzetnike su procijenjene na osnovu podataka o zaposlenosti za preduzetnike koji su uzeti iz Statističkog poslovnog registra i podataka za preduzeća koji su dobiveni na osnovu SPS istraživanja i iz administrativnih i drugih izvora.

Jedinice posmatranja

Nekoliko različitih vrsta statističkih jedinica koristi se za provođenje SPS istraživanja. Najveći broj SPS podataka odnosi se na „preduzeće“ kao statističku jedinicu. Za izračunavanje regionalnih podataka koristi se lokalna jedinica, a za izračunavanje čiste djelatnosti jedinica po vrsti djelatnosti.

Podaci objavljeni u ovom saopćenju se odnose na preduzeće i preduzetnika kao jedinicu posmatranja.

NOTES ON METHODOLOGY

Structural Business Statistics represent a general framework for data collection of all active units of market producers (enterprises and entrepreneurs). Structural business statistics data are used for the calculation of variables and indicators by Sections and Divisions of activities, and by classes of persons employed that are needed for analysis the structure of activities business units, the structure of inputs and outputs of production process, the competitiveness and other types of analysis.

Legal basis

The legal basis for the implementation of Structural Business surveys are statistical programme of Bosnia and Herzegovina, Annual statistical plan of the Agency for Statistics which are adopted based on Law on Statistics of BiH ("Official Gazette" No. 26/04 and 42/04), laws on Statistics of the entities Institutes, their plans and programs. In the European Community, structural business statistics are defined by the EU Regulation No 295/08 and implementing Regulations No 250/2009, 251/2009 and 275/2010.

The aim of Structural Business Statistics

The aim of Structural Business Statistics is monitoring of business market units and providing comparable data in accordance with European SBS standards. Data of Structural Business Statistics are used for analysis of the structure of business entities by activities (production value, value-added, employment etc.), analysis of factors used in the production process (number of persons employed, compensation of employees, investments etc.), analysis of national and regional development. In addition, Structural Business Statistics data are used also as input for calculation of aggregates in national accounts and for weights which are used for calculation of the index in short-term statistics.

Source and methods of data collection

Data for the compilation of SBS variables and indicators are collected by statistical survey "Annual structural business statistical survey for the enterprises." with 20 and more persons employed. For other enterprises, data are taken from administrative and other sources (Annual financial statements for Republika Srpska and Brcko District and Statistical Annex of financial statement for Federation of BiH).

Variabes for entrepreneurs were calculated based on employment data for entrepreneurs that are taken from Statistical Business and data for enterprises that are obtained based on the SBS survey and from administrative and other sources.

Observation units

Several statistical units are used for the compilation of SBS survey. Most data refer to the „enterprise“ as a statistical unit. For the calculation of regional data is used local unit, and for the calculation of activity is used kind of activity unit.

Data published in this first release refer to the enterprise and entrepreneur as a observation unit.

Obuhvat

Strukturnim poslovnim statistikama su obuhvaćena aktivna preduzeća i preduzetnici iz Statističkog poslovnog registra (SPR) koji vodi i održava Agencija za statistiku BiH u saradnji sa Federalnim zavodom za statistiku FBiH, Republičkim zavodom za statistiku RS-a i podružnicom Agencije za statistiku BiH u Brčko distriktu.

U ovom saopćenju obuhvaćena su aktivna preduzeća i preduzetnici koji su, prema glavnoj djelatnosti, svrstani u slijedeća područja djelatnosti: B – Vađenje ruda i kamena, C – Prerađivačka industrija, D – Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija, E – Snabdijevanje vodom; uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša, F - Građevinarstvo, G – Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikala, H – Prijevoz i skladištenje, I – Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (Hotelijerstvo i Ugostiteljstvo), J – Informacije i komunikacije, L – Poslovanje nekretninama, M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti, N – Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, P – Obrazovanje (sva privatna preduzeća), Q – Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne pomoći (sva privatna preduzeća), R- Umjetnost, zabava i rekreacija (sva privatna preduzeća) i S – Ostale uslužne djelatnosti (oblasti 95 i 96).

Klasifikacije

Za provođenje istraživanja strukturnih poslovnih statistika korištena je Klasifikacija djelatnosti - KD BiH 2010 (EU NACE-Rev 2), prema kojoj se i objavljuju podaci u ovom saopćenju.

Određeni SPS pokazatelji prikazuju se i po grupama proizvoda na bazi KPPD BiH 2010 (EU CPA 2008).

U okviru SPS-a podaci se prikupljaju i obrađuju isprekidano po regijama. Kako u BiH-i još nije uvedena klasifikacija regija u skladu sa EU NUTS 2007 klasifikacijom, podaci se prikazuju samo prema administrativnoj podjeli, tj. za BiH, entitete i Brčko distrikt.

Definicije varijabli

Broj preduzeća

Broj preduzeća obuhvaća sva preduzeća koja se bave tržišnom proizvodnjom i koja su registrovana u poslovnom registru u populaciju koja je predmet posmatranja. Ovaj broj se koriguje za greške, posebno greške okvira uzorka. Uključuju se samo aktivne jedinice, preduzeća koja su ostvarila promet ili imaju zaposlene u bilo kojem vremenskom periodu tokom referentne godine. Isključuju se sve privremeno neaktivne (uspavane) ili stvarno neaktivne jedinice.

Broj preduzetnika

Broj preduzetnika obuhvata sve preduzetnike koji su imali podatke o zaposlenosti iz Jedinstvenog sistema registracije, kontrole i naplate doprinosa u Statističkom poslovnom registru u populaciji koja je predmet posmatranja.

Coverage

Structural Business Statistics covered active enterprises and entrepreneurs from Statistical Business Register (SBR) which kept and maintained by the Agency for Statistics of BiH in cooperation with Institute for Statistics of Federation of BiH, Institute for Statistics of RS and Branch Office of Agency for Statistics BiH in Brcko District.

This first release covered active enterprises and entrepreneurs, which are classified by main activity in the following Sections: B- Mining and Quarrying, C – Manufacturing, D - Electricity, gas, steam and air conditioning supply, E - Water supply; sewerage, waste management and remediation activities, F – Construction, G - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, H - Transportation and storage, I - Accommodation and food service activities, J – Information and communication, L – Real estate activities, M – Professional, scientific and technical activities, N – Administrative and support service activities, P – Education (only private enterprises), Q - Human health and social work activities (only private enterprises), R- Arts, entertainment and recreation (only private enterprises) and S – Other service activities (divisions 95 and 96).

Classifications

Classification of Economic Activities – KD BiH 2010 was used for conducting Structural Business Statistics survey (which is in line with the EU NACE Rev. 2), according to which the data are published in this first release.

Certain SBS parameters are shown also by groups of products based on KPPD BH 2010 (EU CPA 2008).

In the framework of SBS data are collected and processed broken down by regions. As the classification of regions according to EU NUTS classification 2007 has not yet been introduced in BiH, data are shown only by administrative breakdown, ie. for BiH, entities and Brcko District.

Definitions of variables

Number of enterprises

Number of enterprises includes all enterprises engaged in market production and are registered in the Statistical business register in the population that is the subject of observation, corrected for errors, in particular frame errors. Only active units which either had turnover or employment at any time during the reference period should be included. Dormant (temporarily inactive) and inactive units are excluded.

Number of entrepreneurs

Number of entrepreneurs includes all entrepreneurs that had employment data from Unique System of Registration, Control and Collection of Contribution in the Statistical business register in observed population.

Broj zaposlenih osoba

Broj zaposlenih osoba definiše se kao ukupan broj osoba koje rade u jedinici posmatranja (uključujući vlasnike koji rade, partnere koji redovno rade u jedinici, i neplaćene članove porodice koji redovno rade u jedinici), kao i osobe koje rade izvan jedinice kojoj pripadaju i koja ih plaća (npr. trgovački predstavnici, dostavljači, timovi za popravke i održavanje). Podatak uključuje osoblje odsutno kraći vremenski period (npr. bolovanje, plaćeno odsustvo ili vanredno odsustvo), i također osoblje u štrajku, ali ne osoblje odsutno na neodređeni period. Također se uključuju radnici sa skraćenim radnim vremenom koji se takvim smatraju u skladu sa zakonom i koji su na platnom spisku, kao i sezonski radnici, pripravnici i radnici koji rade kod kuće, a na platnom su spisku jedinice posmatranja. Kategorija neplaćeni članovi porodice odnosi se na osobe koje žive sa vlasnikom jedinice posmatranja i rade regularno za tu jedinicu, ali nemaju ugovor o usluzi i ne primaju fiksni iznos plaće za rad koji obavljaju. Broj zaposlenih osoba isključuje radnu snagu angažovanu putem agencija za zapošljavanje ili posredovanje u zapošljavanju.

Broj zaposlenika

Broj zaposlenika uključuje osobe koje rade za poslodavca i koje imaju ugovor o zaposlenju i primaju naknadu u formi plaće, naknade, honorara, nagrada, plaćanja po komadu ili plaću u naturi. Ova kategorija uključuje radnike sa skraćenim radnim vremenom, sezonske radnike, osobe u štrajku ili na kratkoročnom odsustvu, ali isključuje osobe na dugoročnom odsustvu. Broj zaposlenika ne uključuje volontere.

Promet

Promet obuhvaća obračunate prihode od prodaje proizvoda, roba i usluga od strane izvještajne jedinice trećim stranama tokom referentnog perioda, bez PDV-a. Isključeni su finansijski i izvanredni prihodi.

Dodana vrijednost po faktorskim troškovima

Dodana vrijednost po faktorskim troškovima je bruto dohodak iz poslovnih aktivnosti nakon njegovog prilagođavanja za operativne subvencije i indirektno poreze. Dodana vrijednost prema faktorskim troškovima se izračunava iz ostvarenog prometa, plus kapitalizovana proizvodnja, plus drugi operativni prihodi (uključujući operativne subvencije), plus ili minus promjene na zalihama, minus nabavka dobara i usluga, minus drugi porezi na proizvode koji su vezani za promet ali nisu odbitni, minus carine i porezi vezani za proizvodnju. Carine i porezi vezani za proizvodnju su obavezna, nepovratna plaćanja, u kešu ili naturi koji su nametnuti od strane vlade, u vezi sa proizvodnjom i uvozom dobara i usluga, zapošljavanjem radne snage, vlasništvom ili upotrebom zemljišta, zgrada ili druge imovine korištenih u procesu proizvodnje, nezavisno od količine ili vrijednosti proizvedenih ili prodatih dobara i usluga.

Number of persons employed

The number of persons employed is defined as the total number of persons who work in the observation unit (including working proprietors, partners working regularly in the unit and unpaid family workers working regularly in the unit), as well as persons who work outside the unit who belong to it and are paid by it (e.g. sales representatives, delivery personnel, repair and maintenance teams). It includes persons absent for a short period (e.g. sick leave, paid leave or special leave), and also those on strike, but not those absent for an indefinite period. It also includes part-time workers who are regarded as such under the laws and who are on the pay-roll, as well as seasonal workers, apprentices and home workers on the pay-roll. Unpaid family workers refer to persons who live with the proprietor of the unit and work regularly for the unit, but do not have a contract of service and do not receive a fixed sum for the work they perform. The number of persons employed excludes manpower supplied to the unit by other enterprises.

Number of employees

The number of employees is defined as those persons who work for an employer and who have a contract of employment and receive compensation in the form of wages, salaries, fees, gratuities, piecework pay or remuneration in kind. The number of employees includes part-time workers, seasonal workers, and persons on strike or on short-term leave, but excludes those persons on long-term leave. The number of employees does not include voluntary workers.

Turnover

Turnover comprises revenues calculated from sales of products, goods and services by the reporting unit to third parties during the reference period, excluding VAT. Financial and extraordinary revenues are excluded.

Value added at factor costs

Value added at factor cost is the gross income from operating activities after adjusting for operating subsidies and indirect taxes. It can be calculated from turnover, plus capitalised production, plus other operating income (including operating subsidies), plus or minus the changes in stocks, minus the purchases of goods and services, minus other taxes on products which are linked to turnover but not deductible, minus the duties and taxes linked to production. The duties and taxes linked to production are compulsory, unrequited payments, in cash or in kind which are levied by general government in respect of the production and importation of goods and services, the employment of labour, the ownership or use of land, buildings or other assets used in production irrespective of the quantity or the value of goods and services produced or sold.

Troškovi zaposlenika

Troškovi zaposlenika su ukupne nadoknade, u kešu ili naturi, plaćene od strane poslodavca zaposleniku (redovnim ili privremenim zaposlenicima, kao i radnicima koji rade kod kuće) u zamjenu za izvršeni rad tokom referentnog perioda. Troškovi zaposlenika, također uključuju poreze i doprinose za socijalno osiguranje zadržane od strane jedinice, kao i obavezne i dobrovoljne doprinose na teret poslodavca. Uključene su nagrade, dopunske nagrade, trinaeste plaće (i slične dopunske nagrade), kao i plaćanja izvršena zaposlenicima u vezi sa otpuštanjem, smještajem, prijevozom, troškovima života i porodičnim dodacima, provizijama, naknadama za dežure, prekovremenim i noćnim radom itd. Plaćanja za agencijske radnike nisu uključena u troškove zaposlenika.

Definicije indikatora

Ovi indikatori se računaju na osnovu izračunatih vrijednosti varijabli.

Promet po zaposlenoj osobi

Promet po zaposlenoj osobi dobija se dijeljenjem ukupno ostvarenog prometa sa ukupnim brojem zaposlenih osoba. Ovaj indikator izražava prodajnu sposobnost poslovnog subjekta određene djelatnosti.

Dodana vrijednost po zaposlenoj osobi

Dodana vrijednost po zaposlenoj osobi dobija se dijeljenjem ukupne dodane vrijednosti sa ukupnim brojem zaposlenih osoba. Ovaj indikator se koristi za mjerenje produktivnosti rada.

Učešće dodane vrijednosti u vrijednosti proizvodnje

Učešće dodane vrijednosti u vrijednosti proizvodnje dobija se dijeljenjem ukupne dodane vrijednosti sa ukupnom vrijednosti proizvodnje.

Prosječni troškovi rada po zaposleniku

Prosječni troškovi rada po zaposleniku dobijaju se dijeljenjem ukupnih troškova rada sa ukupnim brojem zaposlenika. Ovaj indikator prikazuje prosječne troškove zaposlenika u nekoj djelatnosti.

Bruto operativna stopa – profitabilnost

Bruto operativna stopa - profitabilnost predstavlja procentualno učešće bruto poslovnog viška u prometu.

Personnel costs

Personnel costs are defined as the total remuneration, in cash or in kind, payable by an employer to an employee (regular and temporary employees as well as home workers) in return for work done during the reference period. Personnel costs also include taxes and employees' social security contributions retained by the unit as well as the employer's compulsory and voluntary social contributions. Included are all gratuities, workplace and performance bonuses, ex gratias payments, thirteenth month pay (and similar fixed bonuses), payments made to employees in consideration of dismissal, lodging, transport, cost of living and family allowances, commissions, attendance fees, overtime, night work etc. Payments for agency workers are not included in personnel costs.

Definitions of indicators

These indicators are calculated based on the calculated values of the variables.

Turnover per person employed

Turnover per person employed is obtained by dividing the total turnover with a total number of persons employed. This indicator expresses the ability of selling of business unit of specific activity.

Value added per person employed

Value added per person employed is obtained by dividing the total value added with a total number of persons employed. This indicator is used to measure productivity.

Percent of value added in production value

Percent of value added in production value is obtained by dividing the total value added with the total production value.

Average personnel costs per employee

Average personnel costs per employee is obtained by dividing the total personnel costs with number of employees. This indicator shows the average costs of employees in certain activity.

Gross operating rate – profitability

Gross operating rate - profitability represents the percentage of gross operating surplus in turnov

---

Izdaje i štampa: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon/Phone: +387 (33) 911 911 · Telefaks/Telefax: +387 (33) 220 622
Elektronska pošta/E-mail : bhas@bhas.gov.ba · Internetska stranica/Web site: <http://www.bhas.gov.ba>

Odgovara direktor: dr. sc. Velimir Jukić
Person responsible: Velimir Jukić, PhD, Director

Saopćenje priredila: Bojana Cicović
Prepared by: Bojana Cicović

Podaci iz ovog saopćenja objavljuju se i na internetu
First Release data are also published on the Internet
